

Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

6.
razred

Torek, 7. maj 2019 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA
v 6. razredu

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo z izhodiščnimi besedili.

Nato natančno preberi navodilo posamezne naloge in jo reši.

Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvideni prostor znotraj okvirja.

Piši čitljivo in s pisanimi ali z malimi tiskanimi črkami, skladno s pravopisnimi pravili.

Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravega napiši na novo.

Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 16 strani.

N 1 9 1 1 0 1 2 1 0 3

PRILOGA

I. DEL

RAZISKOVALCI

- 1** Ljudje že stoletja potujejo v neznano. Prvi raziskovalci so se podajali na pot, da bi našli nova bivališča, novo obdelovalno zemljo in s tem nove vire hrane, da bi sklepali zavezništva z oddaljenimi ljudstvi in osvojili nova ozemlja, da bi širili novo vero, da bi odkrili nove trgovske poti itd.
- 2** Raziskovalci so se podajali v kraje, ki jih ni bilo na zemljevidu in kjer so nanje morda prežala sovražna ljudstva. Priobalna ljudstva so se izpopolnila v izdelavi plovil in se podajala na dolga, nevarna potovanja ob obalah Evrope in še dlje, do Afrike, Amerike in Arktike. Znane so bile tudi odprave po kopnem – neustrašni popotniki so se podajali v puščave severne Afrike in Azije.
- 3** Tudi v sodobnem času raziskovalci raziskujejo po neznanem in velikokrat težavnem terenu, kjer nanje prežijo številne nevarnosti. Najpogosteje potujejo, da bi bolje spoznali nove rastlinske in živalske vrste, delovanje različnih ekosistemov in da bi preučevali kamnine in fosile.

4 V TROPSKEM PRAGOZDU

Odprave v tropski deževni pragozd so za raziskovalce pravi izziv, saj v njem vladajo vročina, vlaga, tema in hrup. Zaradi gostega rastja vanj ne more prodreti veliko sončnih žarkov in pot skozi podrast je zelo počasna in naporna. Dodatne nevarnosti pomenijo globoke reke, ki jih je težko prečkati, piki žuželk in bolezni, kot je malarija. Toda džungla s tisoči različnih živalskih in rastlinskih vrst je za raziskovalce velik užitek.

5 POLARNE ODPRAVE

Na polarnih območjih, na Arktiki in Antarktiki, se morajo raziskovalci spopadati z nasploh najostrejšimi razmerami. Pot jim otežujejo ledeniki, plazovi in globoke razpoke v ledu. Temperature se velikokrat spustijo pod -50°C . Močni vetrovi dvigajo snežne viharje, zato udeleženci polarnih odprav nosijo več plasti toplih in zračnih oblačil.

OBRNI LIST.

N 1 9 1 1 0 1 2 1 0 5

II. DEL

Dim Zupan

TRIJE DNEVI DREKCA PEKCA IN PUKCA SMUKCA

Na zborni klopki pod kostanji je bil dogovorjen zelo važen sestanek. Šlo je za uničeno Andrejevo nogometno žogo. Maneken Jože je prerezal usnje tako nesrečno, da se ni dal zašiti. Andrej se doma ni upal povedati, da je žoga, ta prava nogometna, izgubljena za vse čase. Njegov oče je imel namreč zelo staromodne poglede na to, kako je treba paziti na svoje stvari. Če Andrej ne dobi žoge do počitnic, bo oče takoj vedel, da je nekaj narobe.

Ubogi Andrej se je od tragičnega dogodka spremenil. Postal je tih, zamišljen, otožen. Mulci ga niso mogli gledati takšnega. Zato so se dogovorili za sestanek, kako priti do denarja za novo žogo, saj so končno vsi igrali z njo. Vsak naj dobro premisli in preuči vsako možnost. Obstajal je samo en problem. Prava usnjena nogometna žoga je veljala kup denarja.

Štirje fantje so se počasi bližali zborni klopki, kjer je že vse gomazelo. Oni so sklicali sestanek in brez njih se ni mogel začeti. Tam je bil tudi Andrej. Malo stran se je usedel na korenino kostanja in grizljal slamico.

»Vsi vemo, zakaj smo se zbrali,« je začel sestanek Tine, ki je bil najboljši govornik, »upam, da imate kakšne dobre predloge.«

»Kaj če bi nabirali zdravilna zelišča?« je od zadaj zatulil Bebo.

»Jaz pa mislim,« je s tankim glaskom predlagal Janezek, »da bomo najhitreje zbrali denar, če zbiramo star papir.«

»Res je,« je zaklical Tadej, »zraven lahko nabiramo še staro železo in ga vozimo na odpad.«

»Tudi s Tevžem imava predlog,« se je Tine obrnil k Tevžu, »no, povej jim.«

»Vsi veste,« je začel Tevž, »koliko so se zadnje čase podražile steklenice. Če se zavzamemo, jih lahko zberemo na stotine. Najprej, če jih vsak vzame doma po nekaj, se to ne bo nikomur poznalo. Potem lahko pregledujemo smetišča, podstrehe, stare lope, zelo dobre so tudi okolice gostiln in trgovin.«

Nadaljeval pa je Tine: »Izračunala sva, da s štiristo dvanajstimi steklenicami pridemo skozi. Za to količino jamčiva, da jo lahko zberemo do počitnic.«

Val odobravanja in občudovanja je spreletel navzoče. Nekaj jih je tudi zaploskalo.

Tevž in Tine sta bila sila zadovoljna, z neprikritim veseljem sta pogledala najpomembnejša mulca, svojo največjo konkurenco. Če bi prodrli s steklenicami, bi bil to res pravi uspeh.

Drekec Pekec in Pukec Smukec sta stikala glavici in se nekaj dogovarjala. Nastala je grobna tišina. Vsi so nestrpno pričakovali njun predlog.

»Steklar Drobnič nima otrok,« je počasi začel Drekec Pekec, »denarja pa ima na kupe.«

»Zato pa ima tistega sivega pudlja,« je od zadaj pripomnil Bebo.

»Poglejte,« je nadaljeval Drekec Pekec, »k njegovemu blagostanju smo posredno prispevali tudi mi.«

»Samo z denarjem za okenska stekla, ki sta jih razbila vidva,« je šegavo pripomnil Tevž, »si lahko kupi avto.«

OBRNI LIST.

I. DEL

Naloge iz I. dela se navezujejo na besedilo *Raziskovalci*.
Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. Kaj izvemo iz posameznih odstavkov v uvodnem delu besedila? Na vsako črtico napiši ustrezno črko. Ena možnost je odveč.

1. odstavek _____	A Raziskovanje danes
2. odstavek _____	B Neugodne vremenske razmere
3. odstavek _____	C Kopenske in pomorske odprave
	Č Namen raziskovanja nekoč

(1 točka)

2. Prvi raziskovalci so se na pot podajali tudi zaradi vsakodnevnega preživetja. Kateri podatki iz besedila to potrjujejo? Navedi 3 podatke.

(1 točka)

3. S katerimi nameni raziskujejo sodobni raziskovalci? Odgovori v obliki povedi.

(2 točki)

8. Glagolu *potovati* dopiši besedi, ki spadata v isto besedno družino. Poišči ju v 2. odstavku.

(1 točka)

9. a) Glagoli v 2. in 3. odstavku so v različnih časovnih oblikah. Zakaj?

(1 točka)

9. b) Poimenuj obe časovni obliki.

2. odstavek _____

3. odstavek _____

(1 točka)

10. V povedi obkroži ustrezno obliko glagola.

Raziskovalci se morajo na odpravah primerno obleči/obleč.

(1 točka)

11. Preberi poved.

Raziskovalci so se podajali v kraje, ki jih ni bilo na zemljevidu.

Na katero besedo se nanaša podčrtana beseda?

(1 točka)

15. Šestošolci in šestošolke morate za šolski časopis napisati, kaj želite biti po poklicu. Ti si želiš postati raziskovalec/raziskovalka. Napiši zaokroženo besedilo in pri tem upoštevaj podatke iz izhodiščnega besedila. V svoje besedilo vključi:

- zakaj si želiš postati raziskovalec/raziskovalka,
- katero področje si želiš raziskovati in zakaj,
- na katere težave pri svojem delu lahko naletijo raziskovalci.

Napiši zaokroženo besedilo, dolgo do 6 povedi.

A		3
B		2

Rad/-a bi bil/-a _____

Učenec/učenka 6. razreda

II. DEL

Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo Dima Zupana *Trije dnevi Drekca Pekca in Pukca Smukca*.

Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. Izhodiščno besedilo bi po vsebini lahko razdelili na dva dela. O čem govorita?

1. a) Prvi del: _____

(1 točka)

1. b) Drugi del: _____

(1 točka)

2. Kdaj poteka dogajanje v odlomku? Obkroži.

A Pred poletnimi počitnicami.

B Med poletnimi počitnicami.

C Po poletnih počitnicah.

(1 točka)

OBRNI LIST.

3. Kaj o Andreju izveš iz besedila?

V odgovoru napiši:

- zakaj se Andrejevo vedenje spremeni,
- kako se ta sprememba kaže,
- ali je Andrej v družbi priljubljen. Utemelji.

Besedilo naj bo zaokroženo, dolgo do 6 povedi.

A		3
B		1

N 1 9 1 1 0 1 2 1 1 5

4. a) Tine in Tevž bi rada denar za žogo zbrala s starimi steklenicami. S tem pa želita doseči še nekaj drugega. Kaj?

(1 točka)

4. b) Katera poved kaže, da je bil njun predlog dobro sprejet? Izpiši jo.

(1 točka)

5. Preberi poved.

Nastala je grobna tišina.

Kaj pomeni podčrtana besedna zveza? Razloži s svojimi besedami.

(1 točka)

6. Kateri pregovor ustreza vsebini izhodiščnega besedila? Obkroži.

A Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

B Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.

C V nesreči spoznaš prijatelja.

Č Po toči zvoniti je prepozno.

(1 točka)

